

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 54 Lei
Pe jumătate . . . . . 27 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

Copiii ne arată calea.

Numai prin lăpădarea de răutăți ne putem ridica la mai bine.

Am fost de curând într'un sat de pe Târnava mică. Era zi de sărbătoare. Clopotele sunau de liturghie când am ajuns în marginea comunei. Noaptea căzuse o ploaie binefăcătoare și grădinile aburiau acum vesele în bătaia razelor de soare. Simțeam cum răsuffă sănătatea și vigoarea pământului în verdeața dealurilor și a pomilor de prin marginea drumului.

Deasupra satului, în vârf de grui, biserica bătrână de zid își înălța spre ceriu crucea sclipitoare, vrând par'că să arete mai mult decât oricând sfințenia sărbătorii. Era ziua Înălțării Domnului. Prin ferestrele mici ale bisericii pătrundeau până la noi cântări de tropare sfinte. Din lungul satului, de pe la porți scunde, lunecau spre gruiul bisericii chipuri de bunici gârbovite, aducând mănunchiuri de calapăr și de busuioc. Alături de ele pășiau cumiți și potoliți copilași cu frunți senine. Se închinau și bunicile și copiii cu multă evlavie în fața crucilor din progadie, apoi intrau în cuprinsul plin de tămâie al sfântului lăcaș.

Am intrat și noi cu inimile pătrunse de sfințenie. Am intrat și am găsit biserica plină, plinuță. Erau și moșnegi și bărbați și flăcăi și fete; satul tot. Părintele din altar făcea o slujbă dulce și mângâioasă. Diecii cântau prelung „Cheruvicul“. Fumul de tămâie din cădelnița popii învăluia în nori ușori sfinții de pe iconostas și învăluia și fețele credincioșilor. Razele de soare cari pătrundeau prin ferestre, preschimbau în cununi argintate noursii de mirezme ai tămâiei... Și preschimbau tot în argint și pletele albe ale moșnegilor. Iar ochii tineretului de lângă strană păreau nește mărgeluțe sfoase de pietrii scumpe în această lumină de vis sfânt. Era o priveliște atât de minunată în această mică biserică sătească, cum noi, orașenii, par'că nu mai văzusem niciodată așa de strălucită și de mult grăitoare.

Apoi a venit priceasna cu Cuminecarul. Și priveliștea s'a făcut atunci și mai măreață și mai cuceritoare... Din popor au început a se alege copilași între 10 și 14 ani, toți în cămășuțe curate de pânză albă, caris'au apropiat cu ochi sfoși de ușa împărătescă și, împreunându-și mânuțele în cucernică rugăciune, așteptau *sfânta împărțășanie*... A ieșit părintele cu potirul, diecii cântau „Cinei tale celei de taină, astăzi părtași ne primește“, iar buzele fragede și nevinovate ale copilașilor primeau pe Domnul! Se cuminecau. Și fețele lor se luminau ca de nevăzute puteri lăuntrice. O cuminecare, cum mai sfântă și mai mișcătoare n'am văzut niciodată în viață...

...După amiază, în acelaș sat, am văzut o altă icoană, cu aceiași copilași plini de înțelegere și de râvnă sfântă. Satul tot adunat la școală, în sala împodobită cu flori și cu frunze de stejar. E de față preotul, primarul, învățătorii; părinți, rudeni și vecini. E de față și secretarul comunei cu ajutorul său. Suntem de față noi, cei veniți dela scaunul Mitropoliei.

Și, după o serbare școlară cu cântece și cu declamări, aceeași copilași, cari s'au cuminecat dimineața la biserică, se înșiruie în băncile dintâi ale școlii și, cu glasuri răsunătoare de îngerași dragi, spun în auzul tuturor:

— Noi, copiii de școală din Feisa, din voia noastră, fără sila nimănui, decât povețele părintelui nostru sufietesc, am hotărât să ne legăm, că toată viața noastră, cuvânt de sudalmă, de înjurătură, din gurile noastre ne vom sili să nu răsune, și vom căuta, nici alte lucruri neplăcute lui Dumnezeu Atotțiitorul, cu știința să nu facem. Ci mai vârtos și pe alții spre celea ale Domnului să-i îndreptăm cu pilda și cu poava noastră. *Dumnezeu să ne ajute!*

Când a răsunit acest legământ sfânt, era tăcere mare în toată școala. Se auziau par'că numai bătăile inimilor. Și se mai auziau rari oftate cucernice din piepturile moșnegilor și ale părinților, ale tuturor sătenilor. A fost ceva sguduitor de mareț și sfânt. Abia am

mai putut șopti, la urmă, cu glasuri curmate de emoție:

— *Să vă ajute Dumnezeu, dragilor, să fiți sămânță de creștinătate adevărată în lumea rea de astăzi!*

...Toate acestea s'au petrecut aievea în comuna Feisa, județul Târnava mică, la sărbătoarea Înălțării, anul curgător, 1923. Mărturie e satul tot, mărturie autoritățile comunale, Părintele Dr. Ioan Coltor, profesor de teologie în Blaj, și eu, scriitorul acestor șire,

Clericul Alexandru.

Unirea sufletească a Neamului.

Vor face-o, nu oamenii de politică, ci dascălii și tineretul.

Domnul-inspector școlar *I. Ghiață*, dela București, care a însoțit la Blaj 80 de elevi ai Școlii normale de băeți din capitală, a ținut în orașul nostru o cuvântare foarte inimoasă și cuminte, în care a statorit un mare adevăr. Domnia Sa, văzând cât de bine se înțeleg tinerii sosiți dela București cu școlarii dela Blaj cari i-au primit, și, mai văzând, cât de frățește povestesc profesorii bucureșteni cu colegii lor blăjeni, unindu-se cu toții în idei și gânduri, a vorbit în felul acesta:

— Iată cine are să facă unirea sufletească a Neamului: tineretul școlar care se întâlnește în loc așa de sfânt pentru cultura românească precum este Blajul și cunoștința bună pe care o fac dascălii acestui tineret în apropiere ca cea de astăzi. Ca să ne iubim unii pe alții, trebuie să ne cunoaștem. Și aceasta este cunoștința cea bună: să stea tinerimea alături, înflăcărându-se cu cântări naționale și să stea alături dascălii ei, ca să poată lucra în conglăsuire pentru viitorul de aur al țării. Nu oamenii politici pot să desăvârșească unirea neamului nostru. Dela război încoace, în șase ani de zile, ei n'au putut să facă mai nimic pentru apropierea sufletească a Românilor de pretutindeni, căci politica mai mult învrăjbește, decât unește. Unirea vor face-o școlarii și profesorii lor. Văzând înflăcărarea cu care s'au înfrățit azi aici școlarii dela București, luminătorii de mâine ai poporului, cu școlarii dela Blaj, viitori luminători și ei, precum și căldura cu care s'au îmbrățișat profesorii lor, avem credința, că unirea sufletească a neamului nu va întârzia să se facă în timpul cel mai apropiat. Cât mai multe întâlniri între școlarii din vechiul regat și între cei din ținuturile desrobite, și marele vis al nostru, mult dorita unire sufletească, va fi curând, nu numai o dorință arzătoare, ci un fapt implinit.

DE PRIN SATE.

Legământul copiilor din Feisa.

Arătăm în fruntea gazetei frumuseța și însemnătatea legământului pe care l-au făcut copiii de școală din Feisa în ziua Înălțării Domnului. Legământul acesta, care este un minunat îndemn pentru toți oamenii cari se numesc pe sine creștini, s'a făcut însoțit de frumoase serbări, cari vor rămânea neuitate de cei ce le-au văzut și le-au trăit. La liturgia care s'a slujit în dimineața a predicat cu multă căldură Părintele *Dr. Ioan Coltor* profesor la Seminarul din Blaj, laudând în strălucite cuvinte hotărîrea copiilor de școală și pomenind în aceeași vreme cu multă duioșie pe *Eroii Neamului*, a căror amintire se prăznuia tot atunci. În cursul predicii sale, chiar la ora 12, tot poporul a ingenunchiat dimpreună cu preoții, înălțând în tăcere adâncă, două minute, rugăciuni ferbinți pentru cei ce prin moartea lor ne-au făcut România mare..!

La vecernie tot Păr. Coltor a predicat mișcător despre Hristos, chipul desăvârșit al sufletului creștinesc, pe care cu toții suntem datori să ne silim a-l urma, dacă voim să fim fericiți și aici și în lumea cealaltă. După vecernie s'a făcut în școală legământul copiilor, la urma unei foarte frumoase serbări școlare. Micii școlari au cântat în cor mai multe cântece naționale sub conducerea dlui învățător *Frâncu*, au spus un dialog și au declamat poezii bine alese. Era de față și dl secretar din Târlău cu încă doi domni, tot de acolo.

Iată numele copiilor cari au făcut legământul: Ioan Oanța, Ioan Horhat, Ilie Tete, Ioan Mocan lui Chirion, Ioan Barbu, Octavian Mocan, Horașiu Frâncu, Nicolae Velici, Nicolae Muntean, Ioan Tilea, George Muntean, Chirion Berdea, Ion Florea, Nicolae Baciș și Ion Făgetean.

După legământ d. profesor *Alexandru Lupeanu* dela Blaj le-a vorbit copiilor și părinților lor despre „Invățătura cea bună și roadele ei“, indemnându-i să țină cu tragere de inimă la bunul și inimosul păstor al satului, care este Păr. *Liviu Costea*, precum și la ceilalți conducători, cari numai frumoase și creștinești învățături le dau. Prin acestea învățături comuna Feisa s'a ridicat la aleasă vază astăzi. Amintim aici, că un legământ asemănător cu al copiilor au în Feisa, de mai de mult, și bărbații tineri, pentru care au fost pomeniți cu cinste și cu laudă de mai multe guzete din toată țara.

Ferice de satul cu păstor ca Păr. *Liviu Costea!*
Correspondent.

Episcopul Orăzii-Mari în vizitațiune canonică.

Miercuri seara în 25 Aprilie a. c. a sosit episcopul Orăzii-Mari, *Dr. Traian Frenț*, în comuna Tâmaia, însoțit fiind de canonicul *Petru Tămăian*, secretarul *Barbu Vasiliu*, protopopul *Patachi Vasiliu*, pretorele din Baia-Mare și *Seini* și numeroși preoți și familii inteligente din jur.

La poarta triumfală care a fost ridicată în marginea comunei și împodobită cu flori și ștergere românești, așteptau autoritățile comunei, în frunte cu *Dumă Ștefan* primarul satului. Dela poarta triumfală a fost întins un cordon format din țărani până la poarta bisericii, iar de aici până în ușa bisericii erau elevii școlii îmbrăcați de sărbătoare cu buchete de flori în mână. În ușa bisericii sta neobositul și entuziastul *Alexandru Fărcaș* preot local, iar spre

stânga corul elevilor condus de zelosul învățător *Ioan Pustai*.

La oarele 6 d. p. se aude sunetul clopotelor, cari vestesc sosirea Prea sfinției Sale. Deodată se zăresc mândrii călăreți cari au fost trimiși înainte pentru primire. La poarta triumfală îl întâmpină primarul satului cu o vorbire, la care *Ilustritatea Sa* îi răspunde pe scurt. În poarta bisericii trăsurile se opresc, și corul elevilor începe a cânta „Iată preotul mare“ — pe patru voci. — După terminarea cântării preotul local într-o vorbire bine simțită primește pe Arhireul său. I-se răspunde în niște cuvinte pline de dragoste, în care spune Prea sfinția Sa, că în rugăciunile lui se va ruga pentru poporul credincios. După aceea intrăm în biserică, copilașii școlii cântă *Doxologia cea mare*, iar *Preasfinția Sa* își gata ruga de litie, după aceea merge la preotul local, unde încă a fost așteptat cu mare serbare.

Joi dimineața la oarele 9. stau mulțime de țărani și copii pentru a asculta misa celebrată de *Preasfinția Sa*. Biserica era tixită de creștini, semn că iubesc biserica. O elevă de pe cl. IV prim. cu numele *Rus Aurelie* a cetit apostolul, iar *Preasfinția Sa* în decursul misei spune predică, recitând pilda din apostolul zilei, și din troparul mironosițelor și îndeamnă pe credincioși ca și mai departe să cerceteze biserica, și să aibă încredere în Dumnezeu. Predica a fost spusă așa mângâitor și de draguț încât se vedea pe fețele creștinilor iubirea față de cuvintele lui Dumnezeu. După masă *Ilustritatea Sa* a vizitat școala, unde încă i-a fost ridicată o poartă triumfală. Fetița *Dumă Regină* elevă în cl. III. prim. îmbrăcată în costum românesc, l-a primit cu o scurtă vorbire, iar *Preasfinția Sa* își exprimă mulțumita de ceea ce văzute. Dela școală s'a dus prin comună, cu care ocaziune a cercetat și câteva familii fruntașe, și le-a promis la poporeni că pe *Sânta Marie* o să vină să consacreze biserica renovată.

S'a depărtat ducând în sufletul său cea mai mare indestulire, și a zis, că îi vor fi pururea spre amintire puținele zile petrecute în comuna Tâmaia.

Din lumea largă.

Pungași americani.

Nici țara dolarilor nu este lipsită de înșelători și de pungăși. Crește neghină chiar și în holdele Americii. Căci ori unde trăiesc oameni, este și răutate.

În „Foia Poporului“ din Cleveland, prietenul și colaboratorul nostru d. *Ioan Salcău*, de naștere din Obreja de lângă Blaj, scrie un foarte interesant articol despre felul cum sunt păcăliți unii Români de-ai noștri în America de pungăși fără inimă, cari și îi imbie să cumpere, ba acții la întreprinderi și companii, cari nu există de cât în lună poate, ori, mai ales, îi imbie să cumpere moșii la țară, ferme și locuri pentru plugărie. Când îi imbie să cumpere astfel de bunătăți, agenții le arată mape desemnate foarte frumos și cu hotare bine statorite, firește pe prețuri neînsemnate. Și cei slabi de ingeri cad în cursele întinse și fac contracte, pun bani uscați pe masă, fără măcar să poată vedea ce cumpără. Se încred în cinstea agentului vorbăreț și bine îmbrăcat. Iar când se duc să-și caute averea plătită, bagă de seamă că au fost trași pe sfoară într'un chip blăstămat.

Astfel d. *Salcău* ne spune, cum un biet bătrân din Pensilvania, și-a bătut cruțările alor 7 ani de muncă grea în două loturi de pământ, pe cari le târguise și le plătitise cu 1800 de dolari, fără să le vadă. Vrând să se întoarcă în

țară, căuta omul să-și vândă moșia, despre care avea contract în regulă, dar nu și-o văzuse niciodată. Când s'a dus însă chiar cu d. *Salcău* să afle ce are de vândut, a constatat cu durere multă, că loturile sunt o mlaștină întinsă, pe care se scaldă rațele sălbatice... Desnădădui, bătrânul nostru a plecat acasă, lăsându-și moșia în stăpânirea paserilor de baltă. Și acum scrie din țară tot într'una la America, întrebând: „Nu s'au mai tras apele de pe loturile mele?“ Iar ca răspuns primește înștiințarea, că broaștele nu vreau nici decum să-și turbure săborul de pe moșia lui și că doar' de nu va mai ploua în America 20—40 de ani de-o fi nădejde de mai bine.

Am publicat această tristă pătanie a unui om năcăjit, ca Românii, cari bat străinătățile, să fie băgători de seamă cu cine stau la târguri chiar și în America cea vestită.

De-ale politicei.

Din Parlament.

Pentru Basarabia. Înainte de Rușale, Parlamentul dela București a avut câteva ședințe destul de sgomotoase. Cea de Vineri a fost chiar furtunoasă cum se cade. Atunci s'a făcut vorbă despre durerile Basarabiei, unde, precum a spus chiar un deputat guvernamental, se întâmplă multe lucruri triste. Deputatul *Jelescof* a povestit cum 30 de cetățeni din orașul *Ismail*, fiind arestați pe motiv că sunt bolșevici, duși spre *Chișinău* au fost împușcați pentru că ar fi încercat să fugă. Între aceștia a fost și un învățător și un fost prefect averescan.

Opoziția a înfierat tare această faptă și în semn de doliu deputații Partidului Național și ai celui Tărănesc au părăsit adunarea, zicând că-și dau plata pe o zi pentru văduvele și orfanii celor împușcați. Chiar și d. *Iorga* a plecat din cameră, zicând: Trimiteti funcționari buni în Basarabia, că vreau mai bine să mă văd eu palmuit în capitala țării, decât să știu că un frate din Basarabia a fost palmuit acolo.

La ieșirea din sala de ședințe doctorul *Lupu* are schimb de vorbe cu un deputat liberal cu care era să se încaiere. Au fost despărțiți însă și doctorul *Lupu* oprit dela 5 ședințe.

O altă chestie grea a fost cea ou „Reșița“, bogata societate de fier din Banat. Guvernul a înfațșat un plan de lege pentru împărțirea acțiunilor. Partidul Național a protestat, zicând că acțiunile să fie cumpărate de stat și să nu ajungă în mâni de lacomi nechiemați. Cu acest prilej d. *Maniu* a avut un viu schimb de vorbe cu ministrii *Sasu* și *Duca*.

Mare vâlvă e în țară cu un alt plan de lege al guvernului, lege îndreptată împotriva speculanților. Această lege ar vrea să pună capăt tertipurilor cu cari se îmbogățesc speculanții. S'au supărat însă rău pe ea negustorii, cari s'au întovărășit cu toții și au declarat, că ei mai bine își închid prăvăliile, decât să se facă lege planul guvernului. Asta ține acum în fierbere pe toți marii negustori, cari fac pretutindeni adunări de protestare.

Spre pace. La începutul săptămânii trecute veneau vești foarte rele dela *Lozana*, unde stăteau la sfat veșnic *Induşmăniții Greci și Turci*. Era gata-gata să se

Incaiere iarăș celea două popoare vecine din Răsăritul Europei. Au fost și început înarmările atât Grecii cât și Turcii, încât tocmai pe Rusale avea să izbucnească focul. Trimișii dela Lozana au durmit se vede mai bine ca de obicei în noaptea spre sărbătoarea pogoririi Duhului Sfânt și dimineața s'au dat plainici și unii și alții s'au înțeles deplin și pacea se socotește ca încheiată. Treaba asta se pare a fi făcut-o istețul Venizelos, care era el însuși acolo.

Știrile Săptămânei.

Târgurile. 6 Iunie: Zălau, Cehul Silvaniei Dobra, 8 Șimleul Silvaniei, Vințul de sus, 9 Deta (jud. Timiș), 10 Comloșul mare (jud. Timiș), 11 Jibău, 12 Gialacuta, 13 Cluj, Mălâncrav, Proștea mare, 14 Aleșd, Săliște (jud. Sibiu).

— **M. S. Regina la Alba-Iulia.** În ziua întâi și a doua de Rusale, Reuniunile Femeiești din părțile ardelene au ținut o mare adunare la Alba-Iulia, sfătuindu-se cum să poată ajuta mai bine pe orfani și alte binefaceri să facă. La ședința cea dintâi, precum și la masa care a urmat a fost de față și M. Sa Regina Maria însoțită de Alteța Sa Regală Prințesa Elena, soția Moștenitorului de tron. Cu acel prilej M. Sa a dat 70 mii de Lei pentru masa școlărilor din Alba-Iulia și 30 mii pentru Orfelinatul uniunii Femeilor.

— **Excursioniști la Blaj.** În ziua întâi de Rusale au sosit în orașul nostru 80 de elevi ai Școlii normale de băieți din București sub conducerea dlui inspector Ghiață și a mai multor profesori. Excursioniștii, cărora li-s'a făcut o primire foarte călduroasă, au vizitat vechiul castel arhieresc, grădina istorică a castelului, biblioteca centrală, muzeele și Câmpul Libeatății. Atât elevii cât și profesorii au fost primiți în audiență de către Înalt Prea Sfinția Sa Păr. Mitropolit Vasile, care le-a adresat o inimioasă cuvântare. Școala noastră normală a aranjat un mic concert în onoarea oaspeților, la care au răspuns și dânsii cu câteva puncte de cor și de orhestră. În seara aceleiaș zile s'a dat o masă în cinstea profesorilor conducători, unde s'au rostit mai multe cuvântări, pomenindu-se cu pietate vredniciile naționale ale Blajului, „vechea cetate de cultură a neamului”, cum i-au zis profesorii bucureșteni.

— **În sfârșit se vor uni calendarele.** În cursul unei Maiu s'au ținut la Patriarhia din Constantinopol lungi sfaturi în legătură cu schimbarea calendarului vechiu, urmat încă și astăzi de bisericile cu rit răsăritean. Au luat parte la acestea desbateri, pe lângă însuși Patriarhul Tarigradului și trimișii mai multor țări ortodoxe. Dela București a fost arhimandritul Iuliu Scriban cu încă doi profesori. În ședința dela 21 Maiu s'a hotărât în sfârșit, că bisericile ortodoxe încă trebuie să părăsească învechitul calendar Iulian și să țină pe cel Gregorian, precum îl țin creștinii apuseni. Părăsirea vechiului calendar ar fi să se facă la 1 Octombrie când se va serie de dreptul 14 Octombrie, prin ceace vor ajunge și răsăritezii în rând cu apusenii. Astfel, dacă hotărârile dela Patriarhia din Tarigrad vor fi primite și la București, Crăciunul viitor va fi deodată pentru toți creștinii.

— **Drum de fer între Arad și Oradea-mare.** În ziua de Rusale a plecat cel dintâi tren cu persoane între Arad și Oradea mare, peste Salonta, pe linia care s'a clădit de curând. Cu acest tren au călătorit și dd. ministrii Brătianu Ion, Moșoiu și Văitoianu, cari au ținut să fie de față la deschiderea liniei.

— **Urcarea Leului nostru.** De o vreme încoace leul nostru s'a urcat la 8'45 centime franceze. Că pentruce, nu se știe, unele ziare din capitală spun, că guvernul nostru ar fi dat poruncă unei bănci franțuzești să cumpere toți leii, cari se află pe piața franceză și aceasta ar fi cauza urcării leului. Cu toată urcarea leului prețurile pe piața noastră nu numai, că nu scad ci se urcă într'una.

— **Căți locuitori are Clujul.** După conscrierea cea mai nouă a sufletelor, Clujul are 110 mii locuitori, ceace dovedește, că acest oraș s'a dezvoltat foarte mult de când e sub stăpânire românească.

— **Căui fără stăpân.** Poliția din Cluj a luat măsuri, ca să fie stărpiți toți câinii, cari umblă fără stăpân pe străzile orașului, după ce s'a aflat, că sunt mulți turbați între ei. Au mai rămas și în orașul nostru câteva potâi, cari zăcăresc ziua toată în fața catedralei, chiar în drumul școlărilor. Și nu s'au văzut de mult lațurile, cari să-i curețe din Piața lui Inocențiu Clain... E vară acum și de s'ar întâmpla să turbe vre-un zăvod, ar fi mare primejdie.

— **Vom fierbe cu căldura soarelui.** În părțile de miazăzi ale pământului, mai ales în California, căldura soarelui de mult se întrebuințează, ca putere de mână mori și de condus apă. În părțile noastre, fiind căldura soarelui mai domoală, nu s'a putut întrebuința. Profesorul german Adolf Marcuse a aflat mai nou un mijloc de a prinde această putere și de a o întrebuința la fier și încălzit, ceace ar fi o foarte mare binefacere pentru omenime. Acuma să vedem cum se va procopsi cu ea.

— **Musca blăstămată.** Paguba pe care a făcut-o musca columbacă în țară se ridică la 30 milioane lei. Opt mii de vite a prăpădit spurcata gănganie mărunță. Guvernul dela București a hotărât să despăgubească pe sătenii cărora le-au perit vitele, menind spre acest scop 15 milioane lei.

— **Un ziar tipărit în largul mării.** Marele ziar englez „Daily Mail” a hotărât, că va scoate de aci înainte zilnic câte un număr de gazetă pe marile năi ale societății Cunard. Acest ziar se scrie și tipărește pe năile acelea mari, cari duc călătorii din Anglia la New-Jork.

— **O moștenire rară.** Inginerul Better din Cluj a fost încunostințat de către consulatul american, cumcă unchiul său din Pittsburg (America de Nord) a murit și că el este singurul moștenitor al averii unchiului său. Avera constă din o fabrică mare, în preț de 12 milioane dolari, ceace face în banii noștri 2 miliarde și jumătate.

— **Un mare binefăcător al culturii românești.** La București a murit zilele trecute directorul Băncii Generale, Elie Gründer, care și-a lăsat întreaga sa avere, în preț de cam 800 milioane, statului, pentru scopuri culturale. Și apoi mai zică cineva, că nu avem oameni de seamă și cu-inimă nobilă!

— **5000 de preoți întemnițați.** În temnițele din Rusia bolșevică sunt întemnițați până acuma 2000 de episcopi și preoți ortodocși și 3000 de episcopi și preoți ale altor confesiuni.

— **Cea dintâi sondă de petrol în Bucovina.** În 18 Maiu s'a pus în Serghie (jud. Vijnița) cea dintâi sondă (fântână) de petrol din Bucovina. Au fost de față toate autoritățile civile și militare.

— **O altă mănăstire arsă.** Săptămânile trecute a ars vestita mănăstire de călugări dela Maria-Radna. Pagubele se urcă la zeci de milioane.

— **Oszkár Jászi în România.** Fostul ministru al naționalităților în guvernul republican al contelui Károlyi Mibály, dl Oszkár Jászi, a stat câteva zile la București și a fost primit de dnii miniștri Văitoianu și Duca.

— **Cum ne ajută Anglia.** Marea și bogata țară dela Apusul Europei, Anglia, ne-a trimis: 30 de tauri, 58 junince, 14 viței, 21 vieri, 64 screafe și 465 găini, voind astfel să ajute țara noastră, care atâtea vite a pierdut în cursul războiului. Toate acestea au sosit sănătoase la București și se vor împărți în diferitele părți ale țării. Bine înțeles că toate aceste animale sunt din cele mai bune soiuri, pe cari le are Anglia.

Cum umblă târgurile: *Bucatele.* Maja (100 kilograme) de grâu lei: 380—420, ovăș 320—340, cucuruz 380—400.

Nutrețul: cartofi 80—120, fasolea 550, fânul 120—160, paiele 40—60.

Vitele de tăiat: kilogramul viu, boi, Lei 10—14, vacile 6—10, viței 12—15, porcii 24—26.

Carnea de vită 12—16, porc 26—28, slămina 50—55, unsoarea 60—65, un ou 1 Leu. (La Blaj prețurile cărnii sunt cu mult mai mari).

Vite de jug și de prăsilă. Boii părechea 12000—18000, caii bucata 5000—10,000 o vacă de lapte 6000—10,000, o vacă de lucru 3000—6000.

Vinurile vechi din 1920 litru 16—20 Lei, din 1921 câte 12—14, cele din 1922 câte 8—12. În vremea din urmă încep a se căuta tot mai mult.

O vorbă din bătrâni.

Văzând Românii din ce vită strălucită sunt prășiți (din Romanii lui Traian-împărat), toți să se îndemne strămoșilor lor întru *omnie și bunăcuviință* a le urma.

Petru Maior.

Unde stă tăria.

Lupta întărește pe cel slab și primejdia mărește pe cel tare.

Cărți nouă.

1. Sora Terezia de pruncul Isus, traducere; Tipografia Seminarului teologic, Blaj.

Păr. profesor Dr. Ioan Coltor a dat a doua oră la tipar frumoasa broșură: Sora Terezia de pruncul Isus, care se află de vânzare la Librăria din Blaj. Cărticica aceasta s'a răspândit pe vremuri foarte mult în sânul poporului nostru, câștigându-și tot mai mulți prietini. Pe urma acestei broșurele sute și mii de inși au făcut novene în cinstea Sorei Terezia, care acuma este recunoscută de fericită de către biserică. Nu putem decât să îndemnăm din nou pe cetitorii noștri, ca să cumpere această broșurică și să-și aline prin ea durerile sufletesti și trupesti. Prețul 1 lei.

2. Istorie orientale, după diferiți autori, de N. Petra-Petrescu, prețul 5 lei și

3. Fabule, după diferiți autori, de N. Petra-Petrescu, prețul 2 lei.

Aceste două broșurele au apărut în editura și cu tiparul lui W. Krafft la Sibiu și sunt o retipărire din vechea bibliotecă populară a „Tribunei” din Sibiu. Amândouă sunt scrise de iubitorul și prietinel tinerimei dl N. Petra-Petrescu și sunt foarte potrivite ca premii în școlile populare precum și pentru bibliotecile populare.

Oricine are ceva de vândut ori de cumpărat, să publice în „Unirea Poporului”, prin ajutorul căreia s'au făcut și până acuma mai multe târguri bune. Prețul de publicare se află în fruntea gazetei la partea dreaptă și este mai ieftin decât al tuturor gazetelor din țară. Bani se trimit înainte, altfel nu putem publica.

Cetiți în pagina următoare despre musca columbacă.

Cunoștințe folositoare.

O muscă rea.

— Musca columbacă. —

Din Oltenia vine vestea, că mor toate vitele. Se spune, că un soi de muște rele s'a lăsat peste acel ținut și face prăpădenie între vite. Le înțeapă cu atâta putere și le sugă sângele, încât bieteze vite se prăpădesc. Oamenii sunt năcăjiți, căci au pagube foarte mari, cari azi cu greu se mai pot repara.

Chiar și în sfatul țării încă a fost vorbă despre această muscă, pe care oamenii, pentru relele ce le aduce, au poreclit-o *musca rea*, iar învățații li zic *musca columbacă*.

Musca aceasta se poate cunoaște ușor. E cenușie cu peri galbini. Pe spate are trei dungi negre. Are două aripi mai lungi decât pantecele. Capul și-l ține plecat în jos și e aproape așa de mare ca și pieptul. Pieptul în partea deasupra e mai ridicat. Femeile au fruntea mai jată decât bărbații. Ochii sunt mari și la bărbați să găsească unul lângă altul. Femeile au ochii mai depărtați. Picioarele sunt scurte, negre și la încheieturi galbene.

Musca columbacă și-a luat numele dela *Golumbac*, un sat în Iugoslavia, districtul Pojarevac, lângă Dunăre. Aici în ținuturile umede și păduroase din apropierea Dunării e patria ei. Aici se și înmulțește. Anume femeia pe la sfârșitul lui Maiu, și începutul lui Iunie, începe să pună ouă, o femeie pune 5—10,000 ouă. Pentru ouat caută apele mici și curate. Apele mari și apele murdare le înconjură.

Ouăle sunt mici, abia se pot vedea. Sunt învălită într-o materie mucoasă și lipite de pietrele ori firele de iarbă din apă. Femeia după ce a pus toate ouăle, moare.

Din ouă, în vreme de 2—3 săptămâni — după cum e și vremea, mai rece sau mai călduroasă — ies larvele (viermușci mici).

Larvele la început sunt albe. Înăpârlesc mai de multe ori. Își schimbă și culoarea în verde, cenușie sau altă culoare, după locul unde trăiesc. De aceea pot fi observate foarte cu greu.

Respiră prin niște țevișoare, în formă de frunze numite trachee, pe cari le au în partea dinapoi a corpului. Să hrănesc cu animale mici de tot, cari se găsească prin apă. Hrana o apucă cu perisorii ce se găsească adunați în două mănunchiuri în jurul gurii.

După 6—8 săptămâni, prin August sau Septembrie, larvele se împăpusează. Își fac un învăliș lungureț, de mărimea unui fir de grâu. În acest învăliș stau toată iarna amorțite.

Primăvara, prin Aprilie, se desmortează și ies din învăliș, ca muște deplin formate.

Acestea muște zboară mai întâiu pe lângă ape și prin locurile umbroase. Apoi se adună în roiuri mari și puternice și zboară departe, unde pot să-și găsească hrană. Se hrănesc cu sânge cald de animale. Roiurile când zboară pe deasupra Dunării, a Moravei, Nerei sau a altor ape, parcă sunt un nor sau o negură deasă.

La locul de naștere nu se mai întorc niciodată. Dacă întâlnesc în cale vite, se aruncă

asupra lor. Le înțeapă, le rănesc și le sugă sângele. După ce s'au săturat, cad jos și mor.

Cercetează mai ales valea Moravei în Iugoslavia, Banatul și Oltenia. Ajung uneori și prin județul Arad și Hunedoara.

În 1830 au mers până în Austria. În 1876, 30 Aprilie, au ajuns până la Ungvar. Iar la 1880 au venit până la Câmpeni în județul Alba de jos.

Musca columbacă e foarte primejdioasă. Unii cred, că intră în gura și nările animalului și îl înădușă, alții spun, că prin ochi și urechi intră până la creeri. Atâta e sigur, că această muscă are falci foarte puternice, așa că poate cu ușurință să spintece pielea animalului, să-l rănească și să-i sugă sângele. Pe un animal se pun mai multe muște. Li sugă tot sângele și îl și înveninează, căci au și o pungă cu venin. Și animalul din cauza veninului și a pierderii mari de sânge, se prăpădește.

Musca columbacă atacă și oamenii. Însă oamenii știu mai bine să se apere, așa că nu le poate aduce moartea. Calul încă se poate apăra destul de ușor. Vitele cornute, și porcii se apără mai greu. De aceea acestea animale se prăpădesc mai iute. Pasările nu le atacă.

Să pustiim cu totul musca columbacă, este cu neputință. Cine poate pusti toate ouele, larvele și păpușile de pe un ținut de 20 mii km², unde trăiesc ele?

De aceea să cercăm să ne apărăm de ele. Să apărăm animalele.

Când am băgat de seamă, că s'a ivit musca columbacă, din 20 April și până prin 10 Iunie să nu scoatem vitele la pășune. Să-le ținem în grajd. În ușa grajdului să facem foc de gunoi, să fie fum gros, care s'o împiedece să intre în grajd. Să ungem animalele cu petrol pe locurile unde pielea e mai subțire. Pentru vita muscată leac de vindecare nu este. Cel mult li putem potoli febrința, o spălăm cu apă rece, ori o ungem cu lapte de var sau cu țărițe înmuiate în oțet.

Ioan Popu-Câmpeanu.

Cărți pentru popor.

La administrația noastră se găsească de vânzare următoarele cărți scrise la înțelesul poporului:

În pragul vremii, îndemnuri și sfaturi limpezi pentru zilele de astăzi, de *Alexandru Lupeanu—Melin*, directorul »Unirii Poporului«. Carte laudată de marele învățat Nicolae Iorga dela București și de toate revistele celea mai de seamă. — *Prețul 6 lei.*

Se recomandă școlilor primare și secundare de fete

Fetița orfană piesă de teatru cu cântări și jocuri, pentru fetițele de școală, în 2 acte, de A. MELIN. Piesa e o feerie frumos închiegată din elementele basmelor noastre populare și s'a jucat până acum cu mare succes în mai multe centre școlare din Ardeal, ca în Blaj, Sibiu, Orăștie, Baia mare, Simleul Silvaniei, etc. De vânzare la toate librăriile. *Prețul 3 lei.*

Copiii în războiu, povestiri duioase, de Al. Ciura, A. Melin și Toma Cociș. — *Prețul 1 Leu.*

Sămânța viitorului, îndemnuri pentru creșterea copiilor. Sau ce trebuie se știe părinții, cari vreau să crească copiii în frica lui Dumnezeu și oameni întregi. — *Prețul 1 Leu.*

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Nr. 360/923 not.

Publicațiune de licitație minuendă.

Primăria comunală Iclod publică spre cunoștința generală, că în ziua de 5 Iunie anul 1923, la ora 2 p. m. (după amiaz) se va ține licitație minuendă pentru edificarea unui pod de lemn cu fundament de beton pe hotarul numit „Șes“ al comunei Iclod.

Licitatiia minuendă va avea loc la cancelaria primăriei Iclod.

Dnii antreprenori sunt rugați, că la sus arătata zi și oră să se prezinte în cancelaria primăriei.

Condițiunile, planul și bugetul podului se pot vedea în ori ce zi în oarele de lucru în cancelaria notariatului cercual Pănade.

Iclod 20 Mai 1923.

A. Keresztes
notar cerc.Iuon Lațiu
primar.

Spriginiți întreprinderile românești!

AVIZ.

Fabrica de piele „TÂRNAVA“ soc. com. în Blaj **cumpără cu prețuri bune piei nelucrate.**

— **Incredințații fabricii pentru a cumpăra pieile sunt Domnii: ADRIAN NYERGEȘ și IOAN BLAGA, comercianți.**

Se primesc spre argăsire, cu plată puțină, și piei aduse numai spre lucrare în fabrică. (38) 1—5.

Fabrică de unt.

Anunțăm onoratul public din Blaj și depărtări, că am deschis în comuna **Mănărade** lângă Blaj, o **fabriică de unt**, ajustată cu toate uneltele de lipsă. Producem unt bun și îl punem în vânzare totdeauna proaspăt. Vinderea în mare și mic. Prețuri de zi.

Comandele se ezeută repede și punctuos.

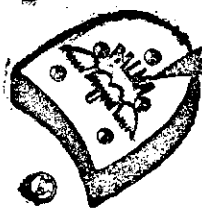
Cu stimă:

MIHAIL FRONIUS
Mănărade, nr. 18.

(37) 2—3.

Cetiți și Răspândiți
„Unirea Poporului“
printre săteni.

Anunt „Radio“.

Palma

Tălpile și Tocurile de Cauciuc sunt mai durabile,
ca cea mai bună piele!

